

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 27-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Közlirtek nem adának vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy ccentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Kolozsmegye felirata.

Kolozsvár város törvényhatósági közgyűlése ma délután fogja tárgyalni Kolozsmegye feliratát a nemzetiségi ügyben. A felirat sorsa biztosítva van a városi közgyűlésen, mert az illetékes szakosztályok napok óta tanácskoznak fölötté, s azt tegnap este 8 órakor magukévé tették. A szakosztályok megvitatták a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben. A rendkívül beható vitában sokan résztvettek, s nyomóérveikkel különös súlyt kölcsönöztek a vitáknak Albach polgármester, Szvacsina és Salamon tanácsosok, Csiky Viktor és Farkas Lajos egyetemi tanárok, Dorgó Albert közjegyző, Tucsek, dr. Veisz és Deáky Albert ügyvédek, Hájós János nyug. miniszteri tanácsos, Losonczy Árvászkéi elnök, Tamássy tisztí ügyész és még sokan mások.

Igen természetes, hogy véleményeltérések is merültek föl — nem a célra nézve, mert kivétel nélkül mindenki egyet értett abban, hogy az oláh mozgalmak megfékezése és a magyar állameszmének megszilárdítása céljából ideje már rendszeres törvényhozási és kormányzási akcióit indítani, mert a hirlapi viták és felelőségek már a túlerési stádiumba jutottak. Ezt a kérdést tentával eligazítani nem lehet; vérrrel eligazítani nem szabad. De jó törvényekkel s azoknak jó végrehajtásával szabad is, lehet is. Tehát a célra nézve eltérés nem volt. A kolozsmegyei feliratnak azt az érdemét is mindenki elismerte, hogy végre a közérületnek megadja a régen ohajtott irányt, hogy az ne essék se abba a tévedésbe mintha a prezentív cenzúra segítene a bajon, se pedig abba, hogy alkalmeverésekkel el lehet a kérdést intézni.

De senkit sem lephet meg, hogy olyan gyűlésen, hol a jeles gondolkozóknak, a tapasztalt férfiaknak s a gyakorlott szónokoknak olyan szép száma van jelen, mint a kolozsvári gyűlésen is, hogy itt a részletekben eltérő vélemények is voltak. Hiszen a politikai nézetek mindig és mindenkinél befolyásolva vannak a nevelés által, a tudás mértéke által a temperamentum által, sőt még a társadalmi állás és a foglalkozás által is. Természetes tehát, ha az egyes javaslatokat nem fogadta a szakosztály minden tagja minden vita nélkül el; de az eszmecsere mindenkit meggyőzően arról, hogy a javaslatokban a közszabadság egyetlen egy biztosítója sem szenved csorbát, hogy a jogegyenlőség nagy elve tiszteletben van tartva, hogy minden intézkedés foganatosítható a kormányzati program mai keretében is, hogy a nemzeti követelések a minimumra vannak szálítva, — mindezekről mindenki meggyőződén, a részletekbe felmerült eltéréseket mindenki alárendelte a munkát egész szellemének, s így az, a szakosztályok által egyhangulag ajánlatik elfogadás végett a közgyűlésnek.

Lehetetlen itt kiterjeszkednünk mindazon érvekre, melyek a szakosztályokban fölmerültek, de nem hagyhatók szó nélkül a pénzintézetekre vonatkozó intézkedés körül felmerült aggályok. Nemelyek nem látnak abban sikert; mások az intézetekre veszélyes ingerenciát látnak benne.

A javaslat ugyanis azt kívánja, hogy minden igazgatóságban vagy felügyelő bizottságban a hatóság egy taggal képviselve legyen. Ugy látszik, hogy az aggályok leginkább az ajánlott javaslat szokatlanságából származnak. Mert azt vitatni, hogy így a felügyelet és ellenőrzés nem lesz hatályosabb, csak ugyan nem lehet. Azt sem lehet vitatni, hogy úgy volna jó, a hogy van. Sok a sikasztás; gyakran történik túllépés a törvényes kamatlábon; látjuk, hogy sok intézet irreális üzletekbe ugrik s veszélyeztetni a részvényesek és a betevők pénzét; érezzük mindnyáján, hogy az oláh-intézetek az ál-

lamellenes agitációk csirázató melegágyai: Mindezt látva, a mostani helyzet nem védhető. Ezen változtatni kell. Hogyan? Hát ellenőrzés által. Ez nem olyan ingerentia, mely az üzleti forgalom szabadságát bémntaná. Nem is szokatlan intézkedés egyebütt.

Hogy csak egy példát említsünk, felhozzuk az Egyesült-Államokat. Az odaváló szabadság megjárja szabadságnak. A forgalom is nagyobbcska, mint nálunk. Az üzleti élet is kissé jobban ki van fejlődve. Az autonómikus feltékenység érzékenyebb, mint bárhol. Mindazonáltal még oly intézetek is, minő — hogy éppen a legnagyobbat és a legegyszerűbbet említsük — a Mutual melynek biztosítási alapja 907 millió, mely fennállása óta másfél milliónál többet fizetett ki biztosítottjainak, mely üzleteit az öt világrészre terjeszti ki, s mely szervezetében is kellő ellenőrzést nyújt, mert minden biztosított egyszersmind osztályrészes az intézet vagyonának — mindazonáltal még egy ilyen hatalmas és világhírű intézet is az állam világ szíve előtt bízósítási hivatal szigorú ellenőrzése alatt áll. Már pedig ha egy ilyen intézet üzleti természetét megítéli az állami ellenőrzést, hát bizony ráfér az a mi intézeteinkre is és kétségtelen jóhatással lesz rájuk, mert minél fokozottabb az ellenőrzés, annál nagyobb a bizalom.

Politikai hír.

A főrendiház tagjainak névsora. A hivatalos lap mai száma közlésezi a főrendiek házának azt a határozatát, melyely november 8-ki ülésében az igazoló bizottság jelentése alapján dr. Rimely Károly beszercebányai róm. kath. megyés püspök, Benedek Ferenc jászói főpap és prépost, gróf Batthyány Iván német-újvári nagybirtokos, gróf Serényi Béla putnoki nagybirtokos, br. Rauch Géza nagybirtokos neveit a főrendek jegyzékébe beigtatta; és gróf Miksa Árpád nagybirtokos, Mesznil Viktor, Daruváry Alajos kuriai másodelnök, Pavlevics János nádorfehérvári főszentelt püspök és auranai perjel, Teutsch Dániel György erdélyi ágostai evangélikus egyházkerületi püspök, Jopovich István horvát-szlavon főrendi képviselő, gróf Sztáray Antal, gróf Teleki Sándor, báró Ambrózy Lajos, gróf Mikes Rudolf, Tóth Elek és Kubicza Pál választott főrendi tag nevének az igazoló bizottság által a főrendek jegyzékéből történt törlését tudomásul vette.

A királyi jóváhagyás.

Budapest, nov. 9.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap reggel Bécsbe utazott, hogy megnyerje a király jóváhagyását a polgári házassághoz.

A miniszterelnök egy jó órán túl maradt a királlyal, s kérvéssel utóbb, hogy ő felségétől eljött, Bécs politikai körében, legfőképp a felhivatalos lap tudósítók útján, mindenki tudta, hogy ő felsége a „polgári házasság” javaslatának megadta az előzetes szankciót, s megengedte, hogy a kormány a javaslatot a képviselőház elé terjessze. A király aláírta a javaslat benyújtását megengedő határozatát. Magát a javaslatot azonban a kormány csak a jövő héten nyújtja be a képviselőháznak, mert a terjedelmes indoklás még nem kész.

A jóváhagyás.

Az esti lapok révén korán délután híre ment Budapesten, hogy a király megengedte a kötelező polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslat benyújtását. A hirtérmetesen nagy érdeklődéssel fogadták mindent, noha már napok óta az összes lapok azt írták, hogy az előzetes szankciót ő felsége nem fogja megtagadni.

A hirt különféleképpen kommentálták, s mindenfelé sokat beszéltek róla. Különösen a pártkörökben folyt élénk beszélgetés a nap eseményéről. A pártklubok hangulatáról ezeket írják:

A szabadelvű klubban.

A kormány bensőbb hívei közt nagy

volt az öröm az esti lapoknak arra a hírére, hogy a király megadta beleegyezését a polgári házasságról szóló javaslat benyújtásához s ma este a szokotnál nagyobb számmal gyűltek össze a szabadelvű pártkörben abban a reményben, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök nyilatkoznai fog utjának eredményéről. Ezt annyival inkább hitték, mert már tegnap jelentették a felhivatalos lapok is, hogy a miniszterelnök a képviselőházban a budgetvita megkezdése előtt nyilatkoznai fog a polgári házasságról szóló javaslat sorsáról. Még voltak tehát győződve, hogy a miniszterelnök sem fog kitérni a régi szokás elől s a szabadelvű pártkörben legalább körvonaloizni fogja a képviselőházban holnap teendő nyilatkozatait.

A miniszterek hét óra felé már mind együtt voltak az egy gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter kivételével s egész csoportok képződtek körülöttük, leve a miniszterek ajkáról a felvilágosítást. De a miniszterek maguk is csak az esti lapokból értesültek a király jóváhagyó elhatározásáról és ugyanazzal az izgatottsággal várták a miniszterelnököt, mint a többi képviselő. Az utolsó minisztertanácsok részleteire nézve is állig begombolkoztak és csak annyit árultak el, hogy a felmerült differenciák igen jelentékeny részletekre vonatkoznak.

Az idő múlt s már azt hitték, hogy Wekerle csak, holnap reggel érkezik meg, a mikor távirat érkezett a szabadelvű pártkör elnökségéhez.

A táviratot a miniszterelnök küldte s közvetlenül elutazása előtt a bécsi pályaudvarban adta föl. Azt tudatja a táviratban, hogy este, a kilencz órai gyorsvonattal érkezik vissza és kérte pártbíveit, hogy várják meg.

A miniszterelnök utjának eredményéről egy szó sem volt a telegrammban, a mi még izgatottabbá tette a hangulatot.

A miniszterelnök egyik lelkes híve erre azt indítványozta, hogy menjenek ki mindannyian a miniszterelnök elé a nyugati pályaudvarba, de a lelkes hangulat ennyire nem sokozódott. Hanem azért az esti órákban híre terjedt a városban, hogy Wekerle mellett nagy demonstráció lesz a pályaudvarban.

Pont 9 órakor érkezett meg Wekerle miniszterelnök a nyugati pályaudvarban, ahol egyetlenegy újságíró várta, hogy meginterviewolja, de a miniszterelnök ezzel a szóval:

— Majd holnap nyilatkozom, kocsijába szállt és a szabadelvű pártkörbe hajtatott, ahonnan eközben már sokan eltávoztak. De az egyttmaradt képviselők harsány éljenzéssel fogadták.

A miniszterelnök mosolyogva köszöntö meg az óvációt. Erre aztán valóságos ostrom alá vették az egybegyűlteket, de a miniszterelnök csak ennyit mondott:

— Ezutal nem mondhatok semmit. Holnap ugyanis nyilatkoznom kell a Házban. Különben minden a legjobb rendben van.

A képviselők ezzel megelégedtek s újra felhangzott az éljenzés, amikor Wekerle miniszterelnökkel visszavonult és beszámolt utja eredményéről. Körülbelül tíz óráig időzött Wekerle a körben s vele együtt csakhamar eltávoztak a kör többi tagjai is.

A nemzeti pártkörben.

A nemzeti pártban a korona engedélyének híre valami nagy hatást nem tett, mert a vezérfríak véleménye már napokkal azelőtt az volt, hogy tekintettel az osztrák válságra és az elodázhatatlan budget tárgyalásokra, a korona élére állított, egyházpolitikai kérdések miatt válságot felidézni az alkalommal aligha fog, az engedményt megadja. Más kérdés azonban, hogy a benyújtott törvényjavaslatokból mikor lesz törvény?

A ma esti értekezleten a Bécsből érkező tudósítások hivatalos konferencia tárgyát nem is képezték s a párt a költségvetés elfogadásának megtagadásával jelezte a kormánnyal szemben álláspontját.

A függetlenségi pártban.

A függetlenségi és 48-as párt ma este értekezletet tartott, a melyen tárgyalták a képviselőház ülésrendjét, beszéltek a költségvetés részleteiről új tagot is vettek fel, de a polgári házasság magán az értekezleten nem került szóba, mert a hirt itt sem lepett meg senkit. Beszéltek róla, különféle érzelmekkel

fogadták, mint mindenütt, de hivatalosan nem vettek tudomást az előzetes szankcióról.

A hatás Bécsben.

Bécs, nov. 8.

Bécsben alig beszéltek ma egyebbről, mint arról, hogy a magyar kormánynak sikerült a polgári házassághoz a király beleegyezését megnyerni. Az osztrák kormányválság ügye is háttérbeeszerült s nagy élénkséggel tárgyalták a király elhatározását. Egy előkelő szerepet vívó politikus így szölt a mikor a király beleegyezéséről értesült:

— Taffé is megkapta a királyi beleegyezését a választási reformjavaslatához, de megbukott...

A kommentárok.

A király jóváhagyása, melylyel Wekerle, miniszterelnököt felhatalmazta a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat beterjesztésére, a mai est folyamán különböző kommentárokrá nyújtott alkalmat a politikai körökben.

A jóváhagyást még mindig bizonyos misztikus köd veszi körül, mert tény az, hogy a királyi jóváhagyást nem követi azonnal a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat benyújtása, sőt még az indoklás sincsen készen, a mely pedig szintén nem nyújtható be addig, a míg a korona elé nem terjesztik.

Mint benntünk értesítenek, a dolog úgy áll, hogy a király, a Budán tartott korona-tanács alkalmával azért nem adta beleegyezését a kötelező polgári házasság beterjesztéséhez, mert egyben-másban eltérő nézetei voltak a miniszterium által elfogadott álláspontoktól.

A miniszterium még asnap éjfélig tartó minisztertanácsban egyeztetve össze a maga álláspontját a korona eltérő nézetét; másnap is minisztertanács volt e tárgyban és midőn Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este Bécsbe utazott, nem úgy ment, hogy a korona jóváhagyását a miniszterium eredeti álláspontjához kéri, hanem úgy, hogy fölvitte a legújabb törvényjavaslat szövegét, a mely a korona nézeteihez alkalmazkodik.

Erre történt meg a királyi jóváhagyás, melyre nézve a miniszterelnök holnap a költségvetés tárgyalásának megkezdésekor nyilatkozatot fog tenni a képviselőházban. De a törvényjavaslatot nem terjesztik be és állítólag csak december hónap első napjaiban.

Természetes tehát, hogy a sejtelmeknek és a kommentároknak még mindig tág tere fog maradni a miniszterelnök nyilatkozata után is, miután a Ház még sokáig nem lesz abban a helyzetben, hogy színről-színre lássa a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatot.

Mindenesetre azonban a megnyert királyi jóváhagyás elvi bejelentése elegendő lesz arra, hogy a kormány és a szabadelvű párt a költségvetési vitába belemelessen. S ez volt körülbelül a főok, a miért a király megadta a jóváhagyást.

Az igazságügyminisztériumban ma Szilágyi Dezső igazságügyminiszter és Teleszky István volt államtitkár egész nap együtt dolgoztak s állítólag nemcsak az indoklást készítették, hanem magán a törvényjavaslaton is a legújabb módosításokat szövegezték.

A T. Ház.

Budapest, nov. 9.

A tanácskozó terembe lépő miniszterelnököt másodpercekig tartó hatalmas éljenzéssel fogadta a képviselőház s az éljenzésből, mely a királyi jóváhagyás fölött való örömet akarta kifejezni, az ellenzék sem vonta ki magát. A miniszterelnökkel együtt jött az egész kabinet, Szilágyi Dezső kivételével, a kiról egyszerre az a mondas kelt szárnyra hogy külön jön, mert külön éljenzésre szomjazik. A képviselőház különben egészen tele volt s tíz órára megtelték már a karzatok is mert a rendes látogató közönség nem akarta elmulasztani azt a nagy jelenetet, mikor a miniszterelnök a királyi jóváhagyást a törvényhozásnak bejelenti. A napirend első tárgyainál, míg az utolsó két ülésben elfogadott törvényjavaslatokat harmadik olvasásban tárgyalták, az elnöknek minduntalan csöngetni kellett, mert a javaslatok felolvasása egészen elveszett a beszélgető Ház zajában. Harma-

dik olvasásban is elfogadták a vándoriparról és házalásról, a kerületi előjárások szervezéséről a Horvátországban lakó főrendek nyilvántartásáról és a csomagokban árult cikkek mennyiségtartalmának megjelöléséről szóló törvényjavaslatokat.

Ezután sorra került volna az 1894. évi állami költségvetés tárgyalása. Előbb azonban az elnök jelentette, hogy Helfy Ignác a napirend előtt fel kíván szólalni.

Ez volt a jelenet melyet a közönség várt.

Igy folyt le:

Helfy Ignác: Tisztelt képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Mint méltóztatnak tudni az utóbbi napok eseményei nagy izgatottságot idéztek elő országgyűzerte. (Felkiáltások balfelől. Dehogy idéztek. Halljuk! Halljuk!)

Nevezetesen arról volt szó, hogy azon reformok, a melyekhez a kormány a maga állását kötötte, és a melyeknek megvalósítását a nemzetnek többsége ohajtja (Általános élénk helyeslés) hajótörést szenvedtek volna ő felsége a királynak aggályai folytán, vagyis legalább ezeknek egyike, még pedig a legfontosabbika.

Mintán, mint mondtam, a tisztelt kormány e kérdésekhez a saját állását kötötte és miután most annak a költségvetési előirányzatnak tárgyalásába kell belemenünk, amelyet ez a kormány terjesztett elénk, tudnunk kell, vajjon azt a költségvetést tárgyaljuk-e, amelyet a jelenlegi kormány fog képviselni — avagy esetleg nem állunk-e oly változás előtt, amidőn más kormány, más irányu költségvetést terjesztene elő.

Igaz ugyan, hogy a tegnap esti lapokból azt a hírt kaptuk, hogy ő felsége megadta a kormánynak a kötelező polgári házasság beterjesztésére az engedélyt, azt is olvastuk, hogy a szabadelvű kör nagy óvációban részesítette a tisztelt miniszterelnök urat sőt imént saját fülleinkkel is hallottuk a hangos éljenzéseket, amelyekkel a tisztelt miniszterelnök urat fogadták. (Élénk éljenzés jobbfelől.) De miután én úgy hiszem és úgy tudom, hogy e kérdések nem képezik a tisztelt szabadelvű párt kérdését, (Mozgás és elenmondás jobbfelől.) annál kevésbé, mert azon párt volt az, amely legelsőbb hírt ezek iránt lelkesedni. (Elenmondások jobbfelől.)

Egyáltalán az egész ország kérdése ez és én azt hiszem, hogy helyesen járok el és a tisztelt Háznak érzelmeit is tolmácsolom, midőn felkérem az igen tisztelt miniszterelnök urat, sziveskedjék határozott nyilatkozatot tenni az iránt, hogy mi az alapja, vagy egyáltalán van-e alapja azon aggodalmaknak, amelyek az utóbbi napokban felmerültek és vajjon ezek az aggodalmak el vannak-e annyira igazolva, hogy határozott nyilatkozatot tehet az iránt, hogy igen rövid idő múlva az említett törvényjavaslat a képviselőház elé lesz terjesztve? (Élénk helyeslés balfelől.)

Wekerle Sándor miniszterelnök Tisztelt Ház! (Halljuk! Halljuk!) Méltóztatnék megengedni, hogy Helfy Ignác képviselő ur felszólalásának azon részére, amely ezen pártnak magatartására és a házassági jogról szóló törvényjavaslatnak a költségvetéssel való összefüggésére vonatkozik, egyáltalán ne reagáljak, hanem válaszként röviden annak kijelentésére szoritkozom, hogy a házassági jogról a kormány által készített törvényjavaslatnak alkotmányos tárgyalás végett az országgyűlés elé terjesztésére ő felsége a meghatalmazást megadta. (Hosszan tartó élénk éljenzés jobbfelől.)

E felhatalmazás alapján közelebb leszünk szerencsések a törvényjavaslatot a tisztelt Háznak bemutatni. Hogy nem mutatjuk azt be azonnal, annak oka az, hogy ily nagy fontosságú javaslatot nem szeretnénk bemutatni, anélkül, hogy ne tudjuk hozzá fűzni annak indoklását is, mely ugy álláspontunknak, valamint a javaslatba felvetett kérdéseknek kellő megvilágítására okvetlenül szükséges, hogy minden félremagyarázás már előzetesen is elkerültesse.

Raménylem, hogy a közelebbi időben — e közelebbi idő alatt nem egy-két napot, hanem viszonylag rövid időt értek. (Mozgás és felkiáltások balfelől: Mennyit?) Ilyenekre terminushoz kötött kötelezettséget nem vállalhatok — de azt hiszem, hogy a közelebbi két hét alatt e javaslatot előterjeszthetem. (Élénk helyeslés és éljenzés jobbfelől.)

Elő fogom továbbá terjesztetni ezzel a javaslattal kapcsolatosan az 1868: LIII. cr.

vényczik némely határozmányainak módosításáról, jelesül a gyermekek vallásának szabályozásáról szóló törvényjavaslatot is. (Hosszantartó élnék helyeslés, éljenzés és taps jobbfelől)

A miniszterelnök szavai után élénk éljenzés hangzott, a kíváncsiságukban kielégített képviselők kimentek a tereméből, a karzatokról is rokan eltávolostak s azután a Ház eszöndesen, már szinte előre is fáradsan megkezdte a jövő évi állami költségvetés tárgyalását.

A vitát évek óta rendezen, ma is Hegedűs Sándor előadói beszéde nyitotta meg.

Helfy Ignác függetlenségi pártállásánál fogva nem fogadta el a költségvetést, melynek alig van olyan pontja, amely összekötésbe ne jöjjön a függetlenségi elvekkel, mert hiszen az egész költségvetés a közügyekhez alkalmazkodik. A függetlenségi párt tehát nem szavazhatja meg általánosságban sem ezt a költségvetést, amár el kell ismernie, hogy a költségvetés realisan van összeállítva és a nemzet erőfeszítése után a pénzügyi egyensúly most már állandóan biztosnak látszik. Hosszabban nyilatkozott ezután a valuta-rendezés kérdéséről midőn kijelentette, hogy minden áldozatra kész, csak hogy a nagy pénzügyi művelet keresztülvitelének akadályai eltűnjenek, másrészt kétségtelenné mondotta azt hogy ezek az akadályok föl sem merültek volna, ha Ausztriától függetlenül, önállóan rendezhetők volna valutáinkat s önálló magyar jegybank állott volna rendelkezésünkre. Ha azonban ettől a szerencsétlen függéstől szabadulni már nem tudunk, legalább ne engedje magát a kormány a fölmerült nehézségektől elriasztani, hanem hajtsa végre a valuta reformját.

A következő határozati javaslatot terjesztette be:

Alólirottak, áthatva azon meggyőződéstől, hogy a 67-es kiegyezés, nevezetesen az annak alapján létrejött XII. törvényozik, merőben ellenkezik hazánk alkotmányos jogaival, a magyar államnak évszázadok által szentesített, királyi eskük által megerősített önállóságával a függetlenségével: az említett törvényozik alapján álló s ahhoz ragaszkodó kormánynak az állami költségvetést soha meg nem szavaztuk, s most sem szavazunk meg.

Tekintve, hogy a jelenlegi kormány közjogi téren tanúsított gyöngeség s elkövetett súlyos hibák mellett, a kormányzat legfontosabb feladataiban, nevezetesen az államélet minden terén szükségesnek mutatkozó reformok kérdéseiben habozóknak, kapkodóknak, a tervezésben szükséges előrelátást, a keresztülvitelben a kellő tapintatot nélkülözőnek bizonyult, juditványozuk: mondja ki képviselőház, hogy a kormány által beterjesztett 1894. évi állami költségvetési előirányzatot tárgyalás alapjául sem fogadja el.

Ezután Horánszky Nándor szólalt fel, hogy a költségvetéssel szemben kifejtse a nemzeti párt álláspontját s beterjessze azt a határozati javaslatot, melyben ez az álláspont kifejezésre talál. Konstátálta, hogy az államháztartás rendezése következtében most egyen-völgyön lakodalm van, melybe csak addíciók nyögései vegyülnek bele, annak illusztrálására, hogy milyen rettenetes áldozatokkal lehetett ezt az egyensúlyt helyreállítani s milyen áldozatokkal lehet azt fenntartani.

De a miniszterelnök tudja, hogy miképpen kell az adókat felszámolni s a népszertésért mégis megmenteni. Mert tudontul felelősségre a harmadosztályú keresetadó s mikor aztán deputációk zárandóknak hozzá, hogy szállítsa le, akkor enged valamit, de csak annyit, hogy az addómelés meglegyen s a népszertés mégis meg maradjon. Használó játék folyik a delegációkban a közös hadsereg követeléséinél is. Ott is többsöt vetelnek s aztán a többsöt engednek valamit.

De mindez csak reklám s nem mondható az őszinteség politikájának, hanem csak a felültetések politikájának. A pénzügyi jövőt — úgy mondta ezek után Horánszky — nem látja ugyan sötétnek, de azért a mai nál sokkal több szigorúságra van szükség az organizációban, ha az egyensúlyt újabb megzavarásnak kitenni nem akarjuk.

Egész sor olyan jelenségre utalt, melyek azt bizonyítják, hogy a miniszterelnök politikája kétértelmű s Bécsben a magyar, Budapestben a németet hirdeti. Ez nem alkalmas arra, hogy iránta bizalmat gerjeszen s ezért a maga és elváratai nevében határozati javaslatot terjesztett be, mely így hangzik:

Mondja ki a képviselőház, hogy az 1894. évi állami költségvetést általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el.

A vitát holnap folytatják.

Az ülés végén Szilágyi Dózsa igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a táblai és kuriai bírák számának szaporításáról.

Az osztrák válság.

Bécs, nov. 9.

Windischgrätz hercegnek még nem sikerült a kabinetalakítás elé gőrdülő személyes természetű nehézségeket leküzdödni. A főnehézséget most a belügyminiszteri tárcza betöltése okozza. A konzervatívok nem akarnak beleegyezni abba, hogy a tárcza a német balpárt kezébe jusson s azt óhajtják, hogy ezt az állást, ha már a maguk számára le nem foglalhatják, egy politikai tekintetben semleges hivatalnokkal töltsék be.

Egy másik nehézséget a közoktatásügyi tárcza betöltése képez. Mindenesetre jellemző az egész válság eddigi lefolyására, hogy az érdekelt pártok könnyebben tudtak az elvi, mint a személyi természetű nehézségeken túlesni.

Windischgrätz herceg a mai nap folyamán Thun gróffal, Falkenhayn és Badeni gróffal, továbbá dr. Riegerrel tanácskozott. A N. W. T. arról értesül, hogy Windischgrätz herceg, ha még ma sem sikerülne az akadályokat leküzdödni, visszalépne s akkor Falkenhayn Ferenc gróf lépne előtérbe. A válság állásáról különben egymásnak teljesen ellentmondó hírek érkeznek.

A válságra vonatkozólag éjjel a következő távirati tudósítások érkeztek:

Bécs, nov. 8. Ma este Windischgrätz herceg palotájában a koalíció pártok elnökei közös értekezletre gyűltek össze, hogy az ujonan alakítandó kabinetet illetőleg a személyi kérdéseket véglegesen elintézzék. A nap folyamán a válság megoldása egy lépés sem haladt előre. Az egyes tárczák betöltésére nézve fenforgott nehézségek ugyanak maradtak.

Egy kevés ideig míg zihált gondolataimat össze próbáltam szedni — hallottam. Természetes hogy a mit Ted eszelekedett az helyes volt; a mostani rettenetes válságot nem lehetett ignorálni. De Katára gondoltam, a ki oly gyenge, oly kiemelt volt, annyira képtelen arra, hogy újabb rázkódásokat kiálljon s minél többet gondoltam rá, feladatom annál nehezebbnek látszott.

— Mili, bátorság! — mondá Ted. Nem szabad gyengének lenni; az nem lehet, hogy te most hagyj el engemet és azt a szegény asszonyt. Miellesleg mondva, hogy érzem magát Kata ma reggel? Remélem, hogy nem beteg ismét?

— Oh, nem; aludva hagytam — egész éjjel aludt és most sajnálom felébreszteni. Nem találod-e különbséket, hogy ő oly nyugodtan képes aludni, míg én —

— Mig te, szegény sáppadt anygálom, virrasztottál és sírtál? — szóló közbe Ted sóhajta. Nem; nem Mili, én ezt nem találom különösnek. — Az az igazgatóság, melyen Kata keresztül ment, teljesen kimerítette és a te jelenlétet tudatában biztonságban érezte magát és szegény, — az álomban talált menedéket minden baja ellen. Mili, hadd őt aludni; bár mikor ébred fel, mindig nagyon korán lesz az.

— De tegyük fel, hogy egész addig aludna még — mig az az ember megérkezik! — kiáltán, rémléte borzadva vissza attól, hogy a szinte gyilkost — férjének — szólítsam, vagy a nevét kiejtsem. Azt mondja, hogy az első gyorsvonattal —

— És az nem érkezik meg délutáni négy óráig alig hiszem, hogy Kata egész addig aludjon; de még abban az esetben is, ha aludna, én nem habóritanám őt. Talán jobb is volna, ha azzal az emberrel egyedül mi ketten, te és én bannánk el. De édesem, miért nem próbálod meg, hogy addig te is

A belügyminiszterségre ismét Widman bárót emlegetik, a ki Chlumeczyk rokona. Ha kinevezetése leküzdhetlen akadályokba ütköznék, a tárczát vagy Kathrein alelnöknek fogják felajánlani, vagy pedig ismét visszatérnek Bacquehem markhoz, kinek kinevezését gróf Kálnoky külügyminiszter pártolja. A kereskedelmi tárczát Bärnreiter fogja a legnagyobb valószínűség szerint elfoglalni, az igazságügyit pedig Madeiszky, a ki eleiatén közoktatásügyi miniszternek volt kiszemelve és ez esetben a konzervatívok és a lengyelek felhagynának a személye ellen felhozott kifogásokkal. A közoktatásügyi tárcza élére egy semleges személyiséget neveznének ki.

Windischgrätz herceg bizton reméli, hogy a legközelebbi két napon belül a miniszterek névsorát össze fogja állíthatni, úgy, hogy a kabinet megalakulása legkésőbb szombaton meg fog történni. Schönborn, gróf igazságügyminisztert ő felsége délután magánkihallgatáson fogadták.

A lengyel klub parlamenti bizottsága délelőtt az új kabinet alakításánál számbajövő személyiségeket illetőleg egyhangulag határozatot hozott, a melynek alapján Javorszky elnök az esti konferencián meg fogja tenni javaslatát. Jól értesült körökben azon fáradoznak, hogy gróf Schönborn és Bacquehem márk jelenlegi állásaikban megmaradjanak, belügyminiszter pedig lovag Jäger sziléziai tartományelnök neveztesék ki.

Jókai jubileum.

Budapest, nov. 9.

A jubileumot rendező orsz. nagybizottság művészeti albizottsága ma délután Gerőczy Károly elnöklete alatt a régi város-háza tanácstermében ülést tartott, melyen a bizottság tagjai nagy számban jelentek meg. Ott volt a nagybizottság elnöke, Eötvös Loránd báró is.

A végleges megállapodás a jubileumi ünnep sorrendjére nézve ez:

Január hó 5-én este díszelőadás az operaházban (a nemzeti színház és operaház tagjai együtt) és a népszínházban.

Január 6-án a program a következő: délelőtt 10 órakor díszülés a Vigadóban, a következő programmal:

1. Eötvös Loránd báró ünnepi megnyitóbeszéde, mely után küldöttség megy Jókaiért.
2. Komócsy József jubileumi ódája.
3. Jókait az elnök üdvözi a nemzet nevében.
4. A kormány üdvöztele.
5. Az akadémia tisztelgése.
6. A főváros átnyújtja a díszpolgári oklevelet.
7. Az írók tisztelgése. (Kisfaludy, Petőfi társaságok és az Otthon együtt.)
8. A magyar nők üdvözik Jókait.
9. A művészek átadják díszalbumjukat.
10. Az egyetemi ifjak tisztelgése.
11. A többi küldöttségek egymásután elvonulnak Jókai előtt.

A program esetleg változást szenvedhet a menyiben valószínű, hogy az ünnep protektora, József főherceg, fennsége családjaival szintén jelen lesz és üdvözi Jókait.

Este 8 órakor a Vigadó összes termében nagy fogadóestély lesz, melyen Jókai az összes küldöttségek tagjait fogadja.

Este 10 órakor fény-s operabál a magyar kir. operaházban. Rendezi az egyetemi polgárság, jótékony cseleked. Ez volna befejezése a jubileumi ünnepségeknek.

Elhatározták még, hogy a menyiben a program egyes pontjai akadályokba ütközöljenek és mindig azt képzeltem, hogy a sora annyi boldogságot tart fent. És azon tudódóm, hogy vajjon Charterisné mit fog most gondolni arról a házasságról melyért terveket és melyre leányát kényszerítette!

Egész öntudatlanul hangosan mondtam ki a gondolataimat és a szavak a Kata füleibe kellett, hogy jussanak, mert a nélkül, hogy felébredt volna, megfordult, felém fordította az arcazt és álmosan mormogta, de a régi vidám csengéssel a hangjában.

— Mili, anyám mostan meg fog magán tartani, mi hosszú sétákra mehetünk a rétekre, mezei virágokat szedni — édes — azok most nyílnak és oly szépek — és talán — talán találkozunk Jankóval. Mili, ne neves! A nap kistűt — a mező oly szép! És nekünk olyan boldog — de olyan boldog napunk lesz.

Az első még mindig verte az ablak üvegét, a szél sivatása kísértetiesen szált és emelkedett s a gyorsvonat sebesen robotott rajta keresztül a Kata férjét, a saját maga által eláruzt gyilkost végzettséghez hozva; — de Kata mindezek dacára tovább — almodott napfényről, virágos rétekről, a régi boldog napokról, és felheltetlen gyermekkorai szörtejtől. A komor elrettétet az ő álma és a valóság között, reténesen volt látni.

Ott ültem gondolkodva, míg végre én is elaludtam — először öntudatosan szunyókáltam a meleg csendességben, és aztán fáradtan és kimerülve a külső dolgoknak minden tudatát elvesztettem. Nem emlékeztem semmire a mi a közben történt, midőn lecsukód szemem a Kata nyugodt arcára egy utolsó pillantást betettk, és aztán rémléteitől reszkette ébredtem fel, a legvadabb a legvérfagyalább sikoltásra, amit valaha hallottam, s a Kata ágyára nézve — láttam hogy az tres!

Talpra ugri — az ajtóhoz rohanni egy pillanat múlva volt. A lépcső közepén az

közének, a saját hatáskörében intézkedhesek az elnök.

A Jókai jubileumi bizottság elnöksége fölkéri azokat a kiknél a rendezés költségeire való gyűjtőívek vannak, hogy minél előbb küldjék be. A 260 ívből eddig csak 40 érkezett be.

Jókai összes műveinek díszkiadását a főváros közönsége — mint értesültünk — huszonöt példányban szándékozik megrendelni. A bizottsági tagok közötti ily értelmű indítvány forog közösen s a cél az, hogy a főváros minden községi középiskolájának jusson egy-egy példány a nemzeti díszkiadásból.

A fő- és székváros közönsége ezzel a lépéssel egyuttal nemcsak példát akar nyújtani a vidéki törvényhatóságoknak és városoknak, melyek eddig Jókai többnyire a díszpolgárság feletle megtisztelő címével tüntették ki, — hogy ne mulasszák el a legnépszerűbb magyar író műveinek teljes díszkiadását is megszerezni a városi kulturális intézetek könyvtárai számára.

A főváros egyesületi körében is élénk mozgalom van. Legutóbb a Ferencvárosi polgári kör határozta el az előfizetést s minden kerületi és társaskörben már meg is történt az ily irányú indítvány. Hasonlóképen követni fogják a más városok ipartestület példáját a többi ipartestületek is, sőt az iparos ifjusági egyletek is megkezdtek a gyűjtést a teljes Jókai-kiadásra.

A magyar-igeni papválasztás.

Körülbelül két éve immár, hogy a magyar-igeni egyház lelkesi állomása töresen áll. Sok ideig tárgyalások folytak az egyház-közönség tagjai és a szavazók számának és a patronusi udvar szavazási arányának megállapítása iránt. A patronusi udvarnak természetesen minél magasabban kellett volna ezt meghatározni, de a közönség ellenállása végre is megtört az a törekvés, hogy az udvarnak tul-uly biztosítatván, a többi egyháztagok szavazata pictus masculusává váljék.

Végre tehát megindulhatott ez év elején a választási eljárás. A jelöltek megtartottak próbaprédikálásaikat, s a mozgalom nagy izgatottság közepette megindult. Két párt állott szemben egymással. A püspök titkárak, kinek érdekében az udvar, az odaváló kormánypárt képviselő (a püspök fia), a segédsegelgábiró és a püspöki uradalom tisztartója követték el minden törvényes és törvénytelen eszközt, — és az erzsébetvárosi körlelkész, ki mellett az egyházközönség zöme osztálykülönbség nélkül csoportosult. Igen ám, de ez a körlelkész Erzsébetvárosban egyik oszlopa volt a képviselő-választáskor az ellenzéknek s a kormánypárti kortesepapok nagy száma miatt egyelőre nem volt szabad izgatottságot okozni az egyházkerületben azzal, hogy ellenzékiességért egyenes uton sújtassák. Buknia kellett tehát Magyar-Igenben, annyival is inkább, mert oda erős kormánypárti papra van szűkség a jövő képviselőválasztások tekintetéből.

Elkövetkezik a választás napja. Az izgalmakat lecsendesíti a püspöki titkár viszálylása, de csak egy percze, mert a választási elnökség tapintatlan eljárása a vég-sőkig felingerli a kedélyeket s az elnökség menekülni kénytelen.

Felfüggesztették a választást azzal az ürüggyel, hogy az erzsébetvárosi körlelkész levelet írt egyesekhez s lehetséges, hogy azokban a levelekben simonia is van. Vizsgálat szükséges tehát szertintők, mi meg is

ejtetett. Az egyházmegegyi törvényszék ennek alapján kizárta az illető pályázót a választók sorából. Most aztán főlebbzés folytán az egyházkerületi bíróságnak kellett döntenie a dologban.

Tegnapelőtt tartatott meg a tárgyalás. Dészai Gyula esperes volt az ügy előadja. Általános feltűnést keltett az a roppant elfoglaltság, melylyel az ügy mozzanatait előterjesztette. Bethlen Gábor gr. erre nyíltan rá is mutatott s pár bírótszával együtt az aló bíróság ítéletének megsemmisítésére szavazott. Am a többség helybenhagyta azt s így az erzsébetvárosi körlelkész, kit egész Magyar-igen óhajtott papjának, nem szabad oda megválasztani.

De hát miért? Az ítélet indokolása szerint azért, mert az általa Igenbe írt levelekben simonia lehet. Hogyan? Egyesek, kik felmutatták a hozzájuk írt leveleket a bíróság előtt, eltakarták egy-egy részét az illető leveleknek s nem akarták megmondani, mi van ama részben. Erre azt mondja a bíróság, hogy ennél fogva lehet simonia is. Eleinte ugyan olyan formát beszéltek, hogy az illető részletek a püspök ellen panaszokodnak, ki okoszenyének megvonásával sujtotta az ellenzéki papot. — Később ezt a véleményét elejtették, mert hiszen még ha nem is volna igaz e panasz, egyáltalában nem szolgálthat okot fegyelmi eljárásra s ha még is azt indítvánk érte, ezzel éppen bizonyosságot tennének valódisága mellett.

„Ha akarom vemhes, — ha akarom nem vemhes,“ elvből kifolyólag aztán jobbnak találták simoniát látni a nem látott levél-részletekben. Annyit láttak s erre esküt mernek tenni, hogy „esköloom a kezét ő nagyságának“ és „esköloom a kis babát“ stb. benne vannak a levelekben, de hogy a többi részletek a pápa fogságáról, a polgári házasságról, a vagy az erdélyi kerületet kormányzó klikkről, vagy egyes tagjeiről szólnak-e, a mi végre sem lehetetlen — arról bizony csak találmora beszélhetnek a tisztelt bíró urak.

De hátha felségsejtés van benne! ... ugyan kérem tessék átadni ezt a papot a világi törvényszéknek, akkor meg be is zárják a leveléért, ha ugyan a világi bíróságok is annyit adnak az igazságra és józan észre.

Mert hallott-e valaha a világ valamelyik bírósága ilyen alappal bíró ítéletet? Ki tudja! ... Hátha! ... Meglehet! ... Szerstjük hinni. ... Talán bizonyosan ... ilyen alapra lehet-e egy olyan ítéletet felépíteni, mely nemcsak káros, hanem megsegyenítő is az illető félre? És különösen hozzát-e ilyen ítéletet az a bíróság, mely éppen azon a napon egy más ügyben látott egy szintén simoniával vádolt másik pap levelében valódisággal simoniát jelző kifejezéseket de a vádat nem látván kellően igazoltnak fölmentette a vádlottat? Hát van-e következetesség abban az eljárásban, mely itt látja a simonia jeleit, még sem mer határozott ítélet mondani, amott pedig semmit sem lát, mégis simonia alapján mond elmarasztaló ítéletet? Hol itt a jogrend, hol az igazság?

Reá kell mutatnunk egyuttal arra a szomorú jelenségre, hogy a közfötvény-szak tagjai jó előre szokták tudni, hogy mi lesz egy vagy más ügyben az ítélet s ha felszólalnak annak meghozatalakor, van olyan

egyik szobaleánnyal találkoztam, kinek az csaról legrosszabb félelmének az igazolás olvastam.

— Oh, kisasszony — lihegte összefüggetlenül, s az izgatottságtól és ijedtségtől elképvede — éppen a kisasszony után futottam — Cazenova ur küldött! Az ebéd-lében — a legberaszóbb szerencsétlenség! — Oh, szegény asszonyom — fehéruhája csupa vér! Iszonyu ránézni! És —

Nem hallgattam tovább durván taszítottam félre az utamból a leányt, és tűnnek mind a két kezemet a füleimre szótottam, hogy szavai ne halljam. A legrosszabb tudtam. Minden igyekezete dacára hogy Kata felett örködjem, baj érte őtet. mult éjjel talán csak azért menekült meg gyilkostól, hogy ma egy véletlen szerencsés lenéig áldozata legyen.

A megrémült cselédek az előszobába állottak, hol piros vérnyom vezetett az ebéd ajtajához.

Hlfoglult szívvel követtem azt, és nem intéstem kérdéseket a cselédekhez, ne hogy valamelyik olyasmit mondjon, amit megtudt anyyira féltem. Amint az ajtó kilincse tettem a kezemet, a másik oldalon megnyorták azt, az ajtó kinyílt, és Ted állék előttem.

— Kata! — lihegtem, karját megragadva, nem merte a homályosan világított szobába nézni, és aggályos tekintetében né látra remény. — Mi történt? — T.D. legrosszabb a mitől féltettük? — Édesem, ugy-e nem halt meg — ugy-e nem halt meg?

Ted megdöbbenve nézett rám, azt kipurult az arca, és én nem tudtam, és lát adtam az égnek még mi előtt válaszatott volna, hogy az első félelem napján volt.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1893, november 10.

A szegény Kata házassága

Angolból fordította

Amica.

XVII.

(Folytatás.) (37)

Midőn a csarnokba mentem hozzá, hol a felő kabátjáról az eső csapókat ránta le, mert egyike volt azon rossz napoknak a melyt az Angol tél előállhat — hideg eső és folyó ártú sárga kód esett, — méltó nap ahhoz a munkához melyet látni fog — gondolám.

— Telegrámat küldtem neki — mondá Ted — és a válasz itt van.

A reggeli szobába kiért és a piros papirossát a kezembe adta. Mohón olvastam át.

— Latrobe urtól, Alexandra Hotel — Keane kisasszonynak, a Grangeben, Exeter.

„Sürgönye érthetetlen és majd nem aggasztó. Az első gyorsvonattal lenszek.“

— Oh, Ted! felnéstem rá és az oly közel álló rettenetes találkozás gondolatra reszketttem. Te az én nevemben sürgönyöztél! Mit mondtál?

— Éppen azt édesem a mit ő várt. — Késégtelen, hogy a szavak gonosz vármel ütötték el az ő fekete lelkét, késégtelen, hogy mostan nevet rajtunk és a mi butaságunkon, midőn azt az egyetlen egy de általam nagy gondallal szerkesztett sort olvassa, melylyel őt a váratlan csapástól kímélve, a szerencsétlenségre előkészitem. Csak enyi volt —

— jöjjön rögtön — rossz hír van. Egyenesen Elm Courtba jöjjön.“

— jöjjön rögtön — rossz hír van. Egyenesen Elm Courtba jöjjön.“

eset, mint például az igen ügy eldöntésénél is, hogy a felszólaló, ki különben bő és nem mindig helyes beszédű ember, szükségesnek tartja ugyan kijelenteni az ő mindenesetre elfogulatlan és igazságosnak vélt nézetét, de ez öntudat hatása alatt egész non-chalanszal veti oda, hogy ő a maga részéről feleslegesnek tart minden indokolást. Az ilyen nagyhangú kijelentések mögött mindig a meggyőződés hiánya rejlik.

Hova vezet ez? Megrendülésére az egyházi bíróságok iránti bizalomnak, legmagasabb fokra emelésére a papok szolgálatteljesítésének vagy megfélemlítésének, felavarrására az egyházközségek egész életének, avertálására, a protestáns intézmények semmibe vételére, a világi politikának az egyházi életbe való bevitelére és ott teljes erővel való rombolására.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, november 10.

Szürke boros világ lett odakünn. A szitáló hideg eső hó váltotta fel. Hull, egyre hull a patyolat fehér hóhélyre s mire a földre jut, piszkos pocsolva lesz belőle. A mosolygó meleg sugár elvezett; herved a természet minden ékessége és nem marad egyéb maholnap a természet pompájából, mint a bus romok, — egy viruló szép élet szomorú romjai. Idelent a völgyben olvad a természet téli takarója, de a magasabb hegyeken csendes zizezésel borulnak egymásra a pelyhek; lassankint fehér takarókat alkotnak és elfedik a megdermedt föld minden ékességét. Ott már megkezdte a természet mély, téli álmát — itt meg kezdés foly a zsarnok hidegell. Még elolvad a hó, még a meleg völgy ólén megpattan egy kései virág gyenge bimbója, még zöldelő próbál a fű, de napjai megvannak már számálva a növényzetnek. A zismankos őszi szél kíméletlenül csepkedje ezt a vizes, hideg havat és többé nem bír semmi életre vergődni. Meghalt a virág, a levél. Elhangzott a dal és eltűnt a meleg sugár. Nem térnek már többé vissza míg nem szűn a völgyben hegyen a a kikelet langyos lehellete, a míg nem tér vissza a szép fenyés, meleg sugár, a mely életet áldást és örömet ad ennek a haldokló világnak.

Iratok az erekye muzeumnak. Szentkatolnai Bakk Endre plébános, a Ferencz József rend lovagja több iratot szerzett meg a szabadságharcz már néhai egyik hősnőjéről a vizaknai születésű Bánai Juliaról, a ki első férjével: Sárosi Gyula név alatt küzdötté végig a szabadságharczot, több sebet kapott, nevezetesen Kolozsvár mellett, Fenes közénél folyt ütközetben is súlyosan megsebesült. Az iratok közt van a néhai nő honvéd százados egy Kairóban kelt levele is, melyet a plébánoshoz intézett. E levél erőteljes, férfias szép írással van írva, a stílus is egészen korrekt s arra vall, hogy az egykori amazon a műveltségnek nem közepeszerű fokán állott.

Színház. Tegnap este szépen megtelt ház előtt Verő György kedvelt operettje a „Szultán” került színre, a czimzserében Kaposi Józseffel. Roxelane S. Vadnai Vilma volt, a többi szereplők a régiek. Csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk, hogy az igazgatóság „Szelm”-et Kaposi Józsefnek osztotta ki; dacára annak, hogy az előző előadások alatt a kisasszony ugyan-e darab egyik sokkal kisebb szerepének sem birt megfélelni. Kaposi Szultánja bizony gyenge, szánalmasan gyenge volt, s hogy a szép Roxelane olyan nehezen hódolt meg neki, azon egy cseppet sem csodálkozunk, sőt azon bámulunk, hogy egyáltalában meghódolt. Kaposi silány játékát nem enyhítették szép ének szímai sem, melyeket elég precíz adott elő. S dacára ezeknek, hogy mégis tapsokat aratott, az a szemmel látható kilek műve volt. Annál csillogóbb és briliánsabb alakítást nyújtott Somló mint Roxelane. Játéka kedves, temperamentumos, énekszámait bravóval előadtak valának úgy, hogy csak a legnagyobb elismeréssel irhatunk róla. Pusztai a „kellemetes”, Szerémi „rettenetes”, Főria pedig mint fő enuch arattak méltán megérdemelt tapsokat.

Katona József születésének emlékére színházunkban holnap „Bánk-bán” kerül színre, még pedig igen érdekes szerepváltozással. E Kovács Gyula vállalkozott Petur szerepére. Kovács Peturján méltán sorakozik a kitűnő művés legjelesebb alakításaihoz és közönségünk bizonyára érdeklődéssel néz e változásra. Bánk-bánt ez este Kovács Ivánfi Jenőnek adta át, a kinek kísérlete e szerepben azért is érdekes, mert legutóbb igen jelentékeny sikert aratott a bpesti nemzeti színházban a „Trónke-rese” czimzserében. A többi szerep a régi jó kezekben van. Tiborcz: Szentgyörgyi, — Biberach: Gál, — Ottó: Ráthonyi, — Gert-rud: Hunyadi, — Melinda: Szerényi G. stb.

Isj: Farkas János hangver-senye tegnap este folyt le a „Központi

szálló” disztermében, válogatott és nagyobbára zeneértő közönség előtt.

Tulzáz nélkül mondhatjuk, hogy Ifj. Farkas János büszke lehet tegnapi sikerére. Játéka valóban meglepte a hallgatóságot; meglátszik azon már most is a nagy mester — Joachim — keze, kinek Farkas tanítványa volt és lesz ezután is.

A műsorból különösen kiemelendők tartjuk a Grieg-féle hegedű-sonata II. tételét (Allegretto quasi Andantino) és Svendsen „Romance-át”. Különösen ez utóbbit elragadóan játszotta Farkas, kinek temperamentuma — úgy látszik — inkább a lyrai és romantikus zene felé hajlik.

Előadás tekintetében ez utóbbi szám előadását tekinthetjük a tegnapi est fény-pontjának.

Már-már magas fokot elért technikáját mutatta be Farkas a Sarasate „Habaue-rájában” (spanyol tánc), melyben ifjú hűvel kezelte a nyiretgyűt, de különösen a Mendelssohn E moll concertjében. Ennek harmadik tételét (Allegro molto vivace) szédítő gyorsasággal és kiváló felfogással játszotta gondosan kerülve minden túlzást még is könnyen legyőzte a tétel nehézségeit. Sarasate spanyol táncát egy Hubay-féle piécze-szel kellett megtoldani a nagy tapara.

A műsor utolsó száma Hubaynak egy magyar ábrándja volt, melyet meleg érzéssel, szép felfogással játszott ifjú művésznünk; a közönség szűnni nem akaró tetszésnyilatkozataira kénytelen volt Farkas e számot is egygyel megtoldani.

A zongora kíséretet díszes módon és nagy zenei intelligenciával látták el Farkas Ödönne Solti Katicza urnő és Finály Gábor ur.

Végül dícsérettel kell megemlékezni Halász Adél kisasszony énekéről, ki — ugyan a műsor ellenére — először a Schubert-féle „Ständchen”-t (C dur) énekelte, s csak ezután adta elő Mozart „örök operájából”, a „Don Juan”-ból a levél áriát.

A kisasszony tiszta tődehanggal és szép iskolával rendelkezik. Énekét taps jutalmazta.

A tegnapi hangverseny alkalmából elért erkölcsi sikerre ifj. Farkas János büszke lehet; szolgáljon ez neki buzdításul; részünkön örömmel ragadjuk meg ez alkalmat, hogy a törekvő fiatal hegedűsnek szívből szerencsét kívájunk.

Szalámi-gyár Tordán. Torda város, ma holnap gyárváros lesz. Van cellulose gyára, sörgyára, szeszgyára, fa-épiplet gyára és lesz szalámi-gyára. Egy consortium a „Székely Elek és társai” polányi szeszgyártelepét, meg akarja vásárolni és ott szalámi gyár felállítását határozta. Torda város piacán az olcsó marha és sertés beszerezhetése a consortiumnak biztos jövedelmet nyújtana e szalámi-gyár felállítására, másfelől pedig a város és vidéknek is hasznára válnék.

Meghívó. Az erdélyi méhészet egyesület f. hó 11-én (szombaton) d. u. 6 órakor rendez méhészeti gyűlést tart, melyre a tiszteletbeli választmányi, alapító és rendes tagokat, valamint a méhészet iránt érdeklődő t. közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. A jelzett gyűlésben Viedor József egyetli főtitkár tart szabad előadást a méhészet történelmére, fénykorára, hanyatlására, a közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

A rongyos-egylet közgyűlése, mint annak idejében közöltük e hó 12-én (vasárnap) d. e. 11 órakor lesz megtartva a városházán, melyre az egylet tagjait s az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

Ingyenrendelés kedély és idegbetegek részére. A helybeli elme-gyógyászati kórház (kórház-utca 122. sz. alatt) kedély- és idegbetegek részére minden hétfőn, kedden és csütörtökön d. u. 2 órakor ingyen-rendelés tartatik. Ugyanitt a Károli betegek vasárnap, csütörtökön és szombaton d. u. 3—5 óra közt látogathatók meg. Kolozsvárt, 1893. november 9-én. A kórház igazgatósága.

Úraságoktól levett. A fővárosban kúszóblik ki mindenütt a sokféle változatos légszusz lámpákat. A villanyt vezetik utcaira, világításra is. E lámpák most potom árért vándorolnak Kolozsvárra lehet látni az utcákban a „nap”, „villany” és más égőket. Jó volna, ha a lámpák mellett, elhoznák Kolozsvárra mindjárt a fővárosi légszusz gyárakat is, mert a Kolozsvárt gyártott gáz minden kritikán alól áll. Nagy hibát követett el a város az által, hogy újabb szerződést kötött a gázzal. Kézel harmadik kénytelen a kolozsvári közönség tűnni a rossz világítást és fizetni érte a magas díjat.

Heti vásár Kolozsvárt. A tegnapi hetivásáron 82 drb szarvasmarha, 34 drb borjú, 8 drb ló, 106 drb juh, 261 drb nagy sertés és 80 drb malac adódott el.

Kötél mint honorárium. Arad megye egyik közegében Ottlankon történt, hogy a postamesternek nagy beteg volt a felesége s dacára annak, hogy a háziorvos mindent megcsinált, a beteg megemlése véget, a szegény asszony mégis meghalt. Mikor aztán elhantolták és az orvosi honoráriumra kerül a sor, a postamester az orvosnak egy szó írás nélkül egy kötelet küldött.

A takarmánykiviteli tilalom. Mint biztos forrásból értesülünk a takarmánykiviteli tilalmat folyó november hó második felében megszüntetik. A kormány ugyanis meggyőződést szerzett magának arról, hogy Magyarországon és Ausztriában elég szalás takarmány — több mint 2000 millió métermaza — termelt, úgy, hogy ha egy pár millió métermaza exportálnának is, azért marad bőven az országban.

Utónálló oláhok. Tegnap Apahida és A-Zsuk között egy 3 lovas kocsi, a melyben előkelő urhölgyek ültek 4 oláh paraszt megtámadott. Rákírtották a kocsi, hogy álljon meg — egyik lovat meg is ragadta az egyik utónálló, a többi pedig nem épen barátságos szándékkal közeledett a kocsi-ban ülő hölgyek felé, a kik remélve varták a történeteket. Ekkor a kocsi a lovak között vágott és a jó vérfű állatok neki iramodtak s gyors vágatással szaladtak Választ felé. A négy oláh pedig tíres marékkal maradt. A megtámadott utasok először is a Falkavadsz társaság helyiségét érték el, a hol Nagy Ferdinánd vendéglősnék elbeszéltek az esetet. Nagy azonnal Zenkura ment és rövid kutatás után elfogta a négy oláhot, a kik aztán bevallották, hogy a kocsi-ban ülőket kiakarták rabolni. Ezek a jó madarak névszerint: Dávid Indre, Dávid Fodor, Bucura Stefan és Gyirisen Onice. Valamennyien alsózsuki oláh parasztok. Hogy csakugyan minő gaz szándékkal voltak ezek, majd a vizsgálat fogja kideríteni.

Jókat ünneplés Berlinben. Szűgyény berlini osztrák-magyar nagykövet és neje védnöksége alatt a berlini magyar-egyesület Jókat jubileuma alkalmából bált rendez, mely iránt a berlini társadalom előkelő köréi rendkívüli érdeklődést tanusítanak.

Zsidó válópör a katolikus szent-szék előtt. Házassági bíráskodásunkban páratlan eset fordult elő legutóbb. A zsidó vallás P. Tibor Márk Topolyán tizenkilenc év előtt zsidó ritus szerint házasságot kötött F. Rózával. Az asszonynak azonban keresztény udvarlója akadt és mert hozzá akart menni feleségül, áttért a református vallásra, és való pört indított férje ellen a budapesti törvényszéknél. A férj azonban minden áron meg akarta hiusítani a nő új házasságát, és mikor pedig Kolozsvárra új pörbe idézték, római katolikká lett. Az udvari elunta hosszas várakozást, az asszony azonban most már csak annál nagyobb gyűlölettel indította meg a válópört férje ellen az esztergomi szent-székénél. A katolikus szent-szék azután 1912. számú ítéletével csakugyan fölbontotta a zsidó ritus szerint kötött házasságot, kimondván, hogy arra elég ok forog fenn — a katolikus kánonjog szempontjából.

A herezeprimás a magyar nyelvért. Vasváry Kólos biboros herezeprimás a mult tanévben 121 arany jutalmat osztott ki megyéje azon tanítóit között, kik a magyar nyelv sikeres tanításában kitűntek. Nemzeti főpaphoz illő ezen aloszatokességét, mint nekünk Esztergomból írják, folytatni fogja a primás ezután is. Ugyanis elhatározta, hogy az esztergomi egyházmegyei 49 esztergomi tanítóit kör 12 tanító-egyesületet szerveztessék át, Komlóssy Ferencz, ki az esztergovezt az egész vonalon keresztül viszi, elnöklete alatt tegnap volt az esztergomi romai kath. tanító-egyesület alakuló gyűlése, melyen Komlóssy jelenti, hogy a primás ezen egyesület területén a mondott czébből 15 arany jutalmat tűzött ki, mit a tanítók nagy hálával és éljenzéssel fogadtak. Ugyanezen gyűlésen híre menő, hogy Komlóssy esztergomi mesterkanonokká nevezetett ki, az össze-gyűlt tanítók őt lelkes ovácziókban részesítették. — A sasváron szintén megalakított rom. kath. tanító egyesület területére a primás 10 arany jutalmat tűzött ki ugyancsak a magyar nyelv sikeres tanítás által érdemeiket szerzett tanítóik számára. Olyan tényei ezek a primásnak, melyek feltállanak minden dícséretnek és méltók arra, hogy ország-szerte utazásra találjanak.

A pápa és a Rothschild-ház. A francia Union General bukása után a pápa jelentékeny letételeit a párisi bankházaktól visszavonta és olasz bankháznakál helyezte el. Ösmertes dolog, hogy a pápa Bontoux manipuláció következtében óriási összegeket vonszított. Ugy látszik azonban, hogy az olasz bankházakban még jobban csaldótt, mert most letétét mind visszavonta és ismét francia bankháznakál, a Rothschild testvéreknekél helyezte el.

A veszedel és artézi kut. Schejdemtől bírók írják: A város mint nagyobb veszély fenyegeti. Az artézi kut főcsőve mellett lassabban tódul ugyan a víz kifelé, a talaj azonban jelentékenyen süllyed. A házak falai mindinkább omladoznak. A kut közelében lakó családok nagy rémtletben vannak, mivel attól félnek, hogy a talaj egész váratlanul be fog szakadni.

Robbanás a színházban. Barczellonából írják: Eddigél megállapították, hogy a lyceum-színházban történt robbanásnál 23 ember lelte halálát. A gaztett elkövetői még ismeretlenek. A robbanás rendkívüli igalmat idézett elő, a mely még a

pénzügyi zavarok, a marokói, háboru, a santonperri szerencsétlenség és az anarkista merényletek által a legutóbbi időben okozott nyugtalanságot is feldmulja. Az asszonyok a templomokba gyűlnek s az országos szerencsétlenség elhárításáért imádkoznak. Politikai körökben azt hiszik, hogy a borzasztó tett összefüggésben áll az olasz merénylettel, a melyet Pallas okt. 25-én követett el Martin z Campo tábornok ellen. Pallas utolsó szavai a vérpadon ezek voltak: „Megfogják boszulni haláloamat.” A merényletet a londoni anarkista-klub utasításai szerint hajtották végre. Az elfogott anarkistákjegyké Saldani nevű és olasz származású, a másiknak neve Aragon és franczia állampolgár.

Első Napoleon az orosz hadseregben. Az a nagy szimpátia melyet a francziák és oroszok a közeli multban egymás iránt mutatnak, sok meglepő felfedezéseket is eredményezett. Nagy Napóleonnak legaprólékosabb dolgai is a történelemben kerültek, és mégis megemlíti sehol, hogy Napoleon orosz katoná akart lenni. Rambaud Alfréd, francia historikus olyan szerencsés, hogy ezt az ismeretlen adatot ismeretlen fölrírókól éppen a francia-orosz ölekezés idején kutatta ki. Rambaud szerint Napoleon mint francia katoná nem bizott jövőjében. Folyamodott II. Katalin csárnőhöz, hogy vegye fel hadseregébe. A csárnő azonban elutasította kérényét azzal a megokolással, hogy idegeneket nem alkalmaz a hadseregben. Bonaparte Napoleon ur honosítsa magát, ha orosz tiszt akar lenni. Napoleon nem vállalt kötelet erre. Ennek a körülménynek köszönheti a császári koronát.

Rablóvilág Boznában. Néhány nap előtt adtunk hírt annak a rablóbandának a garázdálkodásáról, a melynek őt tagját Banjelnakban elfogták. A banda főnöke egy volt esztergomeztető, a rablók, összeesküvők, akik orosz pénzen élnek. Az elfogott őt rabló megszökött börtönéből, a mi az igaztosságot csak növeli. A hatóság sziguro rendszabályokat léptetett életben az egész kertletben és a rablók főnökének fejére kétezer, az egyes rablók kézerkerítőinek 1000—1000 koronát tűzött ki. A nyomozások eddig sikertelenek voltak. Ma kapjuk a táviratot Banjelnakból, hogy az egyik rabló, Vrebač Stefan önként jelentkezett; Vrebač a bosnyák felkelő csapatból megugrott a ezért régóta körözött, Szerbiából megszökött, azóta nyoma veszett; Vrebač Stefan, akinek fejére szintén ezer koronát tűztek ki, ma — mint tudósítónk írja — a bosna-dubiczai kertletti kirendeltségnek önként jelentkezett. Kihallgatásakor azt állította, hogy a rablóbanda főnöke, Nikolics Sabácson, két társa pedig Belgrádban rejtőzködtek. Vrebač fiatal ember, a ki a hosszas bolyongások után rongyosan állított be a kertletti kirendeltséghez. Kihallgatása után erős eszderi fedezettel Banjelnakba vitték, a hol a kertletti hatóság börtönébe zárták.

Francia segély a spanyoloknak. Az orosz-francia ünépelyek rendezésére alakult sajtóbizottság gyűlést tartott, melyen egyhangulag elhatározták, hogy a santonderi katasztrófa áldozatainak családjaikat segélyben részesítik, hangsúlyozván, hogy ezzel bizonyoságát akarja adni rokonszenvének a spanyol nemzet iránt. A bizottság elhatározta, hogy a gyűlésen képviselt hírlapírók főszerkesztői személyesen 100—100 frankot irnak alá és hogy ezt az összeget a santonderi városi hatóság fogják megküldeni.

Hogyan utazik Sarah Bernhardt? „A királyok” — a legujabb párisi bukkott darab előadása előestélyén interviuolást rendezett Sarah Bernhardt, hogy másnap az összes lapok cikket irjanak róla. Elmondta, hogy nagyon szeret utazni. Két évig pihen párisi sikerei után (ha lesznek? szől diszkrétül), azután Indiába utazik. Játsszani fog ott is, mert nincs megtakarított vagyona. Egyáltalán ő szeret utazni, legalább úgy, a hogy ő szokott. Mert Amerikában külön vonat áll rendelkezésére, olyan, hogy Európában még királyoknak sincs külön. Az ő vonatán háló, toilette, dohányzó, ebédlő és szalonkocsik vannak, sőt konyha és „piacsa” is. Butorai fényesek, termeit villamos fény világítja be. Este zongoráznak, táncolnak, vagy játszanak, szavalnak, felolvasnak. Így már aztán lehet utazni!

A vasúti kocsi fűtése. A vasúti kocsi fűtése tekintetében a magyarországi vasutak az 1892. év folyamán is haladást tűntetnek fel. Ugyanis a hazai vasutakon volt: Gőzfűtésre berendezve 2531 kocsi. Kályhafűtésre berendezve 729 kocsi. Gőz- és kályhafűtésre berendezve 350 kocsi. Kályhafűtésre és gőzfűtéssel ellátva 721 kocsi. Fűthető volt tehát összesen 4451 kocsi. Ezek közül 583 kocsi gőzfűtésű csővezetékekkel volt ellátva. Fűthető kocsi volt tehát: 1892-ben 4451. 1891-ben 3584, szaporodás 577. Gőzfűtésre be volt rendezve: 1892-ben 2881 kocsi; 1891-ben 2611 kocsi, szaporodás 270 kocsi.

Virágnyelv. A Szabadán megjelenő „Népszava” czimű, elsősorban szép-irodalmi hetilap virágos mezejéről szedték a következő bokrétát: Hódos töröttlábu bohóc (ez egy szerkesztő) molyos boltban székelő rektor csatogatja egyaránt (Németh Mátás), mint a veszett eb, nagy kofa szája (van) a bátorságot girhes lábszárában hordja, földalatt bujkáló patkányok, beestelrabló vakondok, fölélnél fogva kihuzott gázszaggyarkak, névtelen gyáva ördögök, sötétség apostolai — (egy másik lap szerkesztő) a beestelrabló turkáló gazember cizmeket mint ősi relikviákat rakják le utódaik számára, — kapuszögletben szunyító kutyák, aztán a szerkesztő tollából jön egy társadalmi cikk ily czimen: „Beestelrabló, fekete alávaló bandita. — Ez biztató a másik lap cikkezőjét ily képpen: „ugasson” tüdőn, viczorgassa fogait, vesszen meg ugatásban, amennyire csak

kutyának megve znie lehet. Majd a következő jönnek ilyenképen: a világ legnagyobb szundlára, hunczut gazember, nyomorult beestelrabló, közönséges haszontalan gyáva svibák, gyalázatos orvtámadó, beestelrabló, fekete alávaló aljas bandita.

Írógépes kisasszony-diurnisták. A földművelésügyi miniszteriumban eredeti módon próbálják kiküszöbölni az okiratokat körmölő, megbízhatatlan diurnistákat. Pár napja a miniszterium írógépeket szerzett be s az írógépek előtt nem torzborz-díjnokok, hanem esimes kisasszonyok ülnek. A kisasszony diurnisták már is ügyesen járatták az ujjukat az írógép billentyűin s előreláthatólag igen hamar megszerzik a helyi ügyességet. A kisasszonyok remélhetőleg nem is fogják sejtetni, mikor ir a gép az ujjuk alatt fontos dolgokat s így nem árulhatják el majd az érdekes titkokat.

Elveszett egy tömör aranyból készült, gyémántkővel ékített karperecz, a színházról a főtéig terjedő uton, tegnap este, a „Fedora” előadása után. A tulajdonosa kéri a megtalálót, hogy sziveskedjék akár külmagyar-utca 16. szám alá, akár e lap szerkesztőségébe beszolgáltatni.

Szerkesztőségi üzenetek.

R. G. Lovelezőink vannak minden nagyobb városban az erdélyi részekben. Az ők hivatalos lapunkat minden fontosabb mozzanatról értesíteni. Rendes honoráriumot nem adunk nekik, de távirati és postai költségüket megtérítjük.

S-nak. — Torda. Kolozsvármegye feljára minden vármegyének és városnak megküldetik pártolás végett. Torda-Aranyosvármegye és Torda város törvényhatósági bizottsága bizonyára nagy lelkesedéssel fogják magukévá tenni e nagy horderejű indítványt.

Polgárnak. — M. Vászárhely. Politikai hitvallásunkat ismeri jól a közönség. Abban a táborban vagyunk, mely Magyarország államai függetlenségéért harcol békés eszközökkel, mely nem tér el a maga elé tűzött nagy czéltól, s nem siet hatalomra jutni, ha annak feltétele bármily mérsékelt megalakulás.

Egy előfizető. — Helyt. Tessék a le-velében felpanaszolt idegen szavak helyett jó magyar kifejezéseket ajánlani az illető étel és ital nevek megnevezésére.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, nov. 10.

A képviselőház mai ülésén a budget vita folyt tovább.

Ellene beszéltek Molnár József és Babó Emi.

A budget mellett szállott szóra Láncki Leo, a ki szűzbeszédet mondott.

Láncki, mint szakembert általános csendben hallgatták végig.

Láncki beszédében erősen védte Wekerle valuta- és adó reform politikáját.

A budgetet védelmezték még Tuba és Tilts képviselők.

Délután 3 óra.

A mai ülés végén elnök azt indítványozta, hogy a budget alatt, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken délután 3 óráig, szombaton pedig kettőig tartassanak ülést. Hétfőn pedig ne legyen ülés.

Ez az indítvány zaj provokált.

— Blaumontag! zugta az ellenzék.

Minden pártban megoszlottak a vélemények és ezért Wekerle szavazást indítványozott, melynek eredménye az, hogy megmaradt a régi rend.

Érdekes, hogy Hieronymi és Wekerle egymás ellen szavaztak.

A nagyváradi nők Hieronymi ellen.

Budapest, nov. 10.

A nagyváradi nő-egylet tegnap Gerlicziné elnöklele alatt zajos ülést tartott.

Az ülésen sok nő jelent meg.

A jelenlevők egyhangulag tiltakoztak Hieronymi rendelete ellen, mely alapszabályokat megsemmisítette.

Elhatározták, hogy a miniszterhez hölgy deputációt menesztenek.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szombát, 1893. november 10-én.

Ivánti Jenő vendégfelléptével:

B Á N K-B Á N.

Szomorújáték 5 felv.

Felolós szerkesztő:

EARTHÁ MIKLOS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalajdonos:

MAGYAR MIKLOS.

H i r d e t é s e k.

Sz. 481—1893

1087 (2-3)

Hirdetmény.

A kik a kolozsi m. kir. gulyatelep jövő 1894. évi circa 10.00 q. teavaj produktumát megvásárolni óhajtják, egységi árajánlatukat

f. évi november hó 30-ig

beküldeni sziveskedjenek a gulyatelep intézőségéhez, mely az érdeklődőknek írásbeli megteremtése esetén, készséggel fog szolgálni bővebb fölvilágosítással.

Kolozs, 1893. évi november hó 6-án.

A kolozsi m. kir. gulyatelep intézősége.
Málnásy Ferencz,
intéző.

Pályázati hirdetmény.

Alant irtak egy magán zongora-tanítónői állásra pályázatot hirdetek.

Feltétel: két nőnek, kik az előgyakorlatokban már jártassággal bírnak, naponta magyar nyelven zongora tanítása, alapos magyarázatokkal; mások tanítása teljesen kizáratik.

Évi fizetés 600 forint, mely havi részletekben előre fog fizettetni, szállás és koszt illető terhére, egy szolid, tisztességes családnál, s közel a tanítandó nők lakásához eleve gondoskodva lesz.

Az állás mindkét fél részéről megelégedés esetén egyelőre két egymásután következő évre biztosított, nem tétzés esetén mindkét részről három havi felmondási idő köttetik ki.

Pályázni óhajtó nők kéretnek ebbeli kérvényüket erkölcsi, úgy zongoratanításra képesítő bizonyítványukkal és arcképeket felszerelten, legkésőbb **December hó 15-ik napjáig be-
zárólag** idb Török Antal czimén Gyó.-Tölgyesre (Csikme-
gye) beküldeni.

Megválasztott ez állást 1894. évi Január hó 1-én elfoglalni tartozand.

Gyó.-Tölgyesen, 1893. évi november hó 5-én.

Idb. Török Antal.
Ifj. Török Antal.

1088. (2-6)

VALÓDI
MEDICINAL COGNAC
F. CURVOASSIR & CURLIER FRERES
COGNACBAN.
(Alapított 1828. évben.)
Kapható Kolozsvártt:
Dr. Hintz (Palóczy) gyógyszer-tárában.
1007. (9-10)

Telefonon megrendelhető 113. hívószámmal
a legjobb és legolcsóbb Tüzifa,

a m. á. v. helyi állomásnál tűzifa-telepemen

1 wagg. 100 métermázsza nem usztatott fiatal hasáb bükkfa 56 frt.

Házhoz szállítva 6 firtal drágább

1 ol nem usztatott fiatal hasáb bükkfa a vasutnál . . . 10 frt.

1 ol fiatal hasáb tölgyfa, ki'ünő tűzifa, a vasutnál . . . 10 frt.

Házhoz szállítva 1 firtal drágább.

Továbbá kapható usztatott bükkfa, hántott cserfa és fiatal hasáb tölgyfa waggon és alszámra.

Felvágott bükk- vagy tölgyfa 50 kilogrammon felül — bármennyi — munda időben gyorsan házhoz szállíttatik.

Évek óta fennálló és jó hírnévnek örvendő tűzifa-üzletemet a n. é. közönség becses pártolásába ajánlom.

Wertheimer Vilmos,

Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. (a cashid mellett.)

942. (19-45)

Csucsai első minőségű
hasáb bükkfa,
nem usztatott.

Egy vagon 100 métermázsza Kolozsvártt, házhoz szállítva 66 frt, Csucsán helyt 44 frt vagonba rakva.

Megrendelhető Csucsán, akár Kolozsvártt:
**a kolozsvári hitelbank és társai
csucsai fiúzetének utódánál.**

988. (13-15)

GÁLL SIMON,
(„Korona” vendéglő.)

Tisztán kölcsönös. — Résszénységi minőségű.
Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

**A legnagyobb és leggazdagabb
pénzügyi intézet a világon.**

**Biztosítási alapja
907 millió
frank.**

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít
emberéletet
legkülönbözőbb és leg-
előnyösebb
módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágo-
sítással szolgál az

Erdélyrészi aligazgatóság,
Kolozsvártt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

MATUTSEK JÓZSEF
27. év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete
Kolozsvártt,
Fóter 33-ik szám alatt,
a volt HUTFLESZ-féle üzemhelyiségben.

1885. budapesti ország-
kiállításán jury-tag.

MATUTSEK J.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábhegyi minta után a legjobb anyagból és dívat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.
731. (28-x)

SZABÓ GYULA női-ruha műterme
Kolozsvár, Fóter 12. szám.

Eddig is jó hírnévnek örvendő működésemet **NŐI CONFECTIO** készíttéssel kibővíttém, van szerencsém a n. é. Hölgyközönséggel tudatni, miszerint külföldön és pedig Bécs és Párizsban kitűnően kiképzett **két angol segéd,** mint munkaerő alkalmazása által azon kedvező helyzetben vagyok, minden e szakmába vágó

női Confectio darab készítését

a legújabb és legizlésebb dívat szerint elvállalni és gyorsan és pontosan mérték szerint eszközölni.

Tisztelettel:

1045. (5-10)

SZABÓ GYULA.

Vidéki megrendelésnél elegendő egy derék beküldése és az alj előhossza.

A legkitűnőbb ásványvizek anyaföldjének
a székelőföldnek kincses termékei

„RÉPÁTI”

legtisztább égvényes gyógy-savanyuvíz,
mely páratlanul szerencsés vegyi összetétele és rendkívül dús, főleg kötött szénas tartalom folytán, ritkítja pártját a kontinensen.

Első rangú gyógyital
különbösen emésztést és vizeletli nehézségeknél, vese és gyomorhajokban, gyuladós hólyag és közsvényes bántalmaknál; mely betegségek ellen a „répáti” ásványvíz használata megbeszélhetetlen értékű s a legmesszebb menő figyelemre méltó.

Legfelségesebb ízű, legagasságesebb borvíz,
mely tekintetben is a „répáti” ásványvíz mellett, a forgalomban levő ásványvizek legtöbbjénél határozottan elitörpülnek.

A „répáti” ásványvíz mint ritka természeti kincsét tehát, úgy is mint a belső szervek betegségei ellen legkellesebb, leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyító szert, úgy is mint páratlan élvezeti italt (igen jeles orvosi bizonylatok), valamint a gyakorlatból merített magántapasztalatok alapján minden cselekedat elfogulatlan lónak rendes használatára a legmelegebben — lelkiismerettel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható Kolozsvártt: **Missebacher, Herczeg Albert, Kónya és Hirschfeld Sándor** uraknál, a gyógyszer-tárakban és minden nevezetesebb vendéglőben.

Kiváló tisztelettel

a „répáti” gyógyforrás kezelője:

1044 (7-75)

GYÖRGY JÓZSEF,

Kőzdí-Vásárhelyt (Háromszék megye.)

Nagy képes arjegyzék ingyen és bérmentve. — Javítások pontosan eszközöltek.

Sternberg Armin és testvére
es. és kft. szab. hangszerek-
Budapest, VII. ker. Károlyi-ut. 38.
Saját készítményű, mindennemű hang-
szerek és azok kellei és alkatrészei.
Mindennemű hangszerek és zenelörmű-
vek javítása és hangolása szakaszeri
pontosággal eszközöltek.

A „COLUMBUS” csimbabomverőfej megzúnteti az eddigi pamutozást és csőrözést, erős és csengő hangot nyújtunk általa. Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja — Sohasem pusztul el. — Ára a verőpálcákkal együtt az utóbbinak minősége szerint 1 frt, 2 frt, 2 frt 50 kr, 3 frt és 3 frt 50 kr. Külön a „COLUMBUS” verőfej párja 1 frt.

Legújabb! Legújabb!
INTONA
változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani. — Ára 12 frt, a kótalapok darabja 30 kr.

Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvételre teljesíttetnek.
1028. (7-20)

A „KÖZMŰVELŐDÉS” Irod. és Műnyomdai Részvénytársaság Kolozsvárt
Beltorda-utca 1. sz. alatti felvételi irodájában

papír-, író-, rajz- és irodaszerekből kereskedést rendezett be,
melyet sietünk szives figyelmébe ajánlani.

Diszes dobozokba öltött hazai és külföldi Levélpapírok, úgy minden e szakmába vágó cikkek jutányos áron lesznek kiszolgálva.

Gazdag választék van a következő iskolai cikkek közül is és pedig: Carton-papír, ecsetek, előírt füzetek, egyszeregy-táblázatok, fanemű rajzeszközök, fokmérők, füzet-tartók, gyakorlati füzetek, hajlított vonalzó, háromszögek, hangjegyfűzetek, írásminták, írták, íróollak, írók, íróhegyezők, író-órák, iskolai füzetek, iskolai táskák, jegyzet-

könyvek, könyvcímkek, iskolai bizonyítványok, órarendek, palatáblák, palavesszők, rajzdeszkák, rajzeszközök, rajzfűzetek, rajzminták, rajzkréták, rajzpapír, rajzeszkek, rajz-írók, rajz-tollak, rajztömbök, rajz-vászon, szorgalmi jegyek, tekercs rajzpapírok, tinták, tollak, tollszáraz, tolltokok, törölő mézgák, tusok, tus-csészék, zsebkönyvek, zsebtáblázatok stb. stb.

Árai határozottak, de olcsók. — Vidéki megrendelését igen pontosan teljesít, s 10 frton felül bérmentve küldi meg.

897. (11-x)